Klinisk medicin 6: Gynekologi och obstetrik, 9 hp

Allmänna uppgifter

Kursen ges termin	Termin 10
Betygsgrader	Godkänd (G), underkänd (U)
Utbildningsnivå	Avancerad nivå
Huvudområde	Medicin
Beslutande organ	Programnämnden för läkarprogrammet
Fastställande	Kursplanen är ej fastställd

Kursplanen gäller för kurs inom läkarutbildning med planerad utbildningsstart höstterminen 2021 enligt ändring i examensordningen (SFS 2019:161).

Särskild behörighet

Godkänt betyg på hela kurserna *Basvetenskap 1–6, Medicinsk diagnostik med basvetenskaplig integrering, Medicinsk vetenskapsteori och metod, Klinisk medicin 1–3,* samt *Examensarbete i medicin* (termin 1–8). Godkänt betyg på minst 9,5 hp på kursen *Klinisk medicin 4: Neuro, sinnen och psyke* (termin 9).

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Lärandemål

Kursens lärandemål relaterar till de nationella målen för läkarexamen i examensordningen inom högskoleförordningen (SFS 1993:100). Lärandemål för kunskap och förståelse är nivåindelade enligt SOLO-taxonomin (S2-S5) och lärandemål för färdighet och förmåga är indelade enligt Millers pyramid M3-M4.

Kunskaper och förståelse

För godkänd kurs ska studenten kunna

- diskutera förebyggande åtgärder för att främja sexuell och reproduktiv hälsa på individ- och populationsnivå, samt reflektera över dessa ur ett globalt och hälsoekonomiskt perspektiv (S4)
- redogöra för vanliga, akuta och allvarliga sjukdomstillstånd och symtom och fynd som kan innebära risker vid graviditet, samt graviditetsorsakade sjukdomstillstånd och komplikationer (S3)
- redogöra för principer för tillväxtmätning av foster (S3)
- redogöra för etiologi, diagnostik och handläggning av vanliga och allvarliga sjukdomstillstånd inom gynekologi, inklusive ärftliga maligna och icke-maligna tillstånd som orsak till sjuklighet (S3) samt förklara bakomliggande vanliga patofysiologiska mekanismer (S4)
- redogöra för i vilka kliniska situationer fosterdiagnostik används, för- och nackdelar med olika metoder (S3), samt diskutera associerade etiska aspekter (S4)
- diskutera hur exponeringar före och under graviditet kan påverka fostret och det nyfödda barnet (S4)
- utifrån kritisk vetenskaplig granskning av det aktuella kunskapsläget inom ämnesområdet resonera kring vinster och risker vid ställningstagande till behandling av gynekologiska sjukdomar (S4)
- översiktligt redogöra för förlopp och handläggning vid en normal vaginal förlossning (S4)
- jämföra olika preventivmedel med avseende på indikationer, kontraindikationer, biverkningar och i relation till individuella livsförhållanden och behov (S4)

PRELIMINÄR

- diskutera hur kön, könsidentitet och sexualitet bidrar till individers utsatthet utifrån individ-, familje-, relations- och samhällsperspektiv (S4)
- utifrån en klinisk situation inom kursens ämnesområden redogöra för och värdera beslutsunderlag i form av evidens och beprövad erfarenhet (S4)
- översiktligt redogöra för den vetenskapliga grunden till gällande riktlinjer samt aktuell forskning och utveckling som pågår för att öka evidensgraden inom kursens ämnesområde (S3).

Färdighet och förmåga

För godkänd kurs ska studenten kunna

- inhämta anamnes och genomföra status och relevant provtagning, tolka, diagnostisera och handlägga vanliga, akuta och allvarliga obstetriska och gynekologiska tillstånd i olika åldrar (M3)
- inhämta en fullständig anamnes gällande arbete, levnadsvanor, miljö och social situation och diskutera hur dessa aspekter kan påverka kvinnor och deras möjligheter till graviditet och i förlängningen påverka barnet och dess förutsättningar
- inhämta spontananamnes och riktad anamnes och genomföra relevant statusundersökning med ett personcentrerat arbetssätt, anpassat efter den aktuella situationen och med lyhördhet för särskilda behov och tecken i anamnes och status som kan inge misstanke om våld mot kvinnor (M4)
- utföra vanliga handgrepp och undersökningar under graviditet och i samband med förlossning (M3)
- bedöma grad av prolaps samt applicera prolapsring (M3)
- med beaktande av patientens integritet på ett professionellt och situationsanpassat sätt förklara fynd och handlingsplan för patient, anhöriga, övrig personal och studenter (M3)
- dokumentera i patientjournal, förskriva läkemedel, samt utfärda intyg (M4)
- tillämpa relevanta författningar, lagar och konventioner avseende kvinnors hälsa och rättigheter (M3)
- samarbeta med andra personalkategorier kring patienten i ett fungerande multidisciplinärt team och hänvisa till relevanta personalkategorier med olika kompetenser som kan samverka i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet (M3)
- bemöta patienter, anhöriga, andra studenter, lärare och personal på ett respektfullt, empatiskt och professionellt sätt (M4).

Förhållningssätt och värderingsförmåga

För godkänd kurs ska studenten kunna

- beakta vetenskapligt förhållningssätt och etiska principer vid patientinsatser inom obstetrik och gynekologisk hälso- och sjukvård
- problematisera egna värderingar, empati och ett professionellt förhållningssätt i interaktion med patienter, närstående och medarbetare
- bedöma sitt behov av, och ta ansvar för, sin professionella utveckling inom läkaryrkets samtliga kompetensområden inklusive att formulera mål för sin fortsatta utveckling med hänsyn till egen hälsa och livslångt lärande.

Innehåll

Kursen omfattar specialiteterna gynekologi och obstetrik. Syftet är att studenten ska ges möjlighet till fördjupning av förmågan till självständigt kliniskt arbete med beaktande av ett allmänmedicinskt perspektiv, vetenskaplig analys av kliniska frågeställningar och medicinskt beslutsfattande med hänsyn till hela patientens tillstånd. Interprofessionellt lärande och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är centrala delar i kursen.

Kursen är indelad i tre moment.

PRELIMINÄR

Moment 1: Gynekologi och obstetrik, 3 hp

Huvudsakligt innehåll är kunskaper och färdigheter nödvändiga för den verksamhetsförlagda utbildningen avseende akuta, allvarliga och vanliga tillstånd, symtom och fynd. Momentet innehåller också kvinnors utsatthet i familj och samhälle, samt därtill relevanta författningar och lagar. Stor vikt läggs vid förebyggande av sjukdom och vid principer och strategier för diagnostik.

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning, 3 hp

I momentet ingår verksamhetsförlagd utbildning i gynekologi och obstetrik. Under de kliniska placeringarna tränar studenterna att ta anamnes, utföra ett adekvat status, föra ett differentialdiagnostiskt resonemang, föreslå åtgärder och initiera behandling hos patienter med vanliga, allvarliga och akuta tillstånd inom respektive område. Därtill tränas generiska läkarkompetenser från tidigare kurser med målet att nå ökad självständighet i vårdarbetet. Schemaläggning under kvällar, nätter och helger kan förekomma.

Verksamhetsförlagd utbildning inom gynekologi (1,5 hp)

Placeringen innebär VFU på en gynekologisk enhet både inom öppen och sluten vård. Under placeringen tillämpas kunskaper och färdigheter från det teoretiska momentet i gynekologi. Därtill ges möjlighet till fördjupad träning av läkarens olika kompetensområden. Fokus ligger vid handläggning av patienter med vanliga gynekologiska sjukdomar. Interprofessionellt lärande är en central del av momentet.

Verksamhetsförlagd utbildning inom obstetrik (1,5 hp)

Placeringen innebär VFU på en obstetrisk enhet. Under placeringen tillämpas kunskaper och färdigheter från det teoretiska momentet i obstetrik. Därtill ges möjlighet till fördjupad träning av läkarens olika kompetensområden. Fokus ligger vid handläggning av gravida kvinnor och okomplicerad förlossning. VFU sker inom slutenvård och öppenvård.

Moment 3: Tillämpning och integrering, 3 hp

Moment inleds med ett självtest av förkunskaper avseende lilla bäckenets anatomi och basal endokrinologi med fokus på menstruationscykeln, samt hormoners effekter. Momentet innehåller etikseminarium, repetition och integrering genom självstudier och reflektion, en summativ OSCE samt en integrerad skriftlig examination.

Arbetsformer

Under kursen tillämpas multimodala undervisningsformer. Kursen inleds med ett självtest av förkunskaper nödvändiga för kursens genomförande och åtföljs av introduktion där fokusområden inklusive basvetenskapliga principer berörs genom föreläsningar. Basvetenskapliga lärare inom ämnesområdena fysiologi, endokrinologi och anatomi medverkar för att integrera basvetenskaplig kunskap. Därtill omfattar kursen digitala presentationer, seminarier, simuleringar, färdighetsträning, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och självstudier.

Del av undervisningen enligt ovan är integrerad i TBL moduler som omfattar: (1) förberedelse genom lärarledda aktiviteter och/eller självstudier, (2) bastest individuellt, (3) bastest i grupp med lärarledd uppföljning, (4) tillämpning av kunskaper genom exempelvis integrerande seminarium, simulering, färdighetsträning, (5) samt självvärderingar och kollegial bedömning enligt strukturerad mall.

Föreläsningarna ligger även digitalt för att möjliggöra självstudier. Formativ bedömning görs kontinuerligt genom kursen i samband med simulering, färdighetsträning och VFU. Bedömningarna inkluderar handledar- själv-, kollegial - samt interprofessionell värdering och återkoppling.

PRELIMINÄR

Examination

Moment 1: Gynekologi och obstetrik, 3 hp

Examination

- Professionellt deltagande i momentets obligatorier utgör momentets examination

Obligatoriskt deltagande

- Teambaserat lärande
- Seminarier
- Simuleringar
- Färdighetsträningar
- Studiebesök
- Fallbaserad undervisning i vården

Obligatoriska formativa bedömningar enligt kriterier

- Bedömning av professionell kompetens (TBL)
- Självvärdering och kollegial bedömning (TBL)

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning, 3 hp

Examinationer

- Strukturerad VFU-bedömning*

Obligatoriskt deltagande

- Verksamhetsintegrerat lärande (VIL)/verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Obligatoriska formativa bedömningar enligt kriterier

- Bedömning i VFU

Moment 3: Tillämpning och integrering, 3 hp

Examinationer

- Förkunskapstest
- Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
- Skriftlig examination (integrerad tentamen)

Obligatoriskt deltagande

- Etikseminarium

*) Strukturerad VFU-bedömning innebär summativ bedömning utifrån formativt underlag från VFU. Underlaget utgörs av multipla formativa bedömningar i VFU med stöd av bedömningsinstrument t.ex. MiniCEX, MSF, DOPS, EPA eller Dialoginstrument.

Professionellt deltagande i kursens obligatorier utgör del av kursens examination. Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinators anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare

PRELIMINÄR

examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frångå kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övriga föreskrifter

Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska men undervisning på engelska kan förekomma. Svensk och engelsk litteratur används i kursen.

E-portfölj

Följande dokument från kursen ska sparas i studentens personliga e-portfölj:

- Bedömning av professionell kompetens
- Självvärdering och kollegial bedömning
- Strukturerad VFU-bedömning
- Resultat och återkoppling från OSCE

Schemaläggning

Schemaläggning under kvällar, nätter och helger kan förekomma.

Kursvärdering

Kursutvärdering genomförs enligt Karolinska Institutets riktlinjer.

Rekommenderad litteratur och övriga läromedel

Beckmann, C. R. B. (2010). *Obstetrics and gynecology* (6th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins.

Bixo, M., & Bäckström, T. (2014). *Problemorienterad gynekologi och obstetrik*. Stockholm: Liber

Hagberg, H., Maršál, K., & Westgren, M. (2014). Obstetrik (2:a uppl.). Lund: Studentlitteratur

Janson, P-O., & Landgren, B-M. (2015). *Gynekologi*. Lund: Studentlitteratur

Llewellyn-Jones, D., Oats, J., & Abraham, S. (2010). Llewellyn-Jones fundamentals of obstetrics and gynaecology (9th ed.). Edinburgh: Mosby

O'Reilly, B., Bottomley, C., & Rymer, J. (2012). *Essentials of obstetrics and gynaecology* (2nd ed.) Edinburgh: Elsevier

Därutöver tillhandahålls kursmaterial, inklusive hänvisning till aktuella vetenskapliga publikationer på lärplattform.

PRELIMINÄR